

ZAGADNIENIA INWESTYCYJNE

w świetle

prasy i literatury ekonomicznej zagranicą

NR. 13. Rok VII.

Treść numeru:

"ZALICZKI UDZIELANE
WYKONAWCOM PRZEZ
ZLECENIODAWCÓW "

/ Awansy zakazczikom
podriadczikom/

Tłumaczył zespół.
Opracowanie redakcyjne R. III-go
i dwóch poprzednich:
Z. Wołoszewicz

Zródło:

P.D. MICHAJŁOW

tytuł oryginału :
"Dogowory i rasczoty
w kapitalnom
stroitelstwie"

Gosstroizdat-1951 r.

R o z d z i a ł III.

ZALICZKI, UDZIELANE WYKONAWCOM PRZEZ ZLECENIODAWCOW

Przeznaczenie zaliczek na ściśle określone cele

Dla wzmocnienia rozrachunku gospodarczego i kontroli finansowej w budownictwie wszystkie wielkie przedsiębiorstwa pomocnicze oraz transport samochodowy na budowie, zgodnie z uchwałą RKL ZSRR i CK WKP/b/ z dnia 11 lutego 1936 r. "W sprawie polepszenia dokumentacji technicznej i zmniejszenia kosztów budownictwa" (Zbiór Ustaw ZSRR 1936 r. str.70), powinny przejść na rozrachunek gospodarczy i oddzielny bilans.

Zgodnie z tą uchwałą przedsiębiorstwa wykonawcze budowlane, budowlano-montażowe i specjalizowane montażowe zaopatrywane są we własne środki obrotowe w rozmiarach, zabezpieczających pokrywanie niezbędnych wydatków bieżących tych przedsiębiorstw do momentu rozliczenia ze zleceniodawcami za wykonane i oddane zleceniodawcom roboty.

Rozmiar środków obrotowych dla wydzielonych na samodzielny bilans przedsiębiorstw pomocniczych określony został średnio na 15% rocznego planu produkcyjnego tych przedsiębiorstw.

Rozmiar zaś własnych środków obrotowych dla wykonawczych przedsiębiorstw budowlanych i montażowych został ustalony w procentach ich rocznego programu produkcyjnego:¹⁾

dla przedsiębiorstw przemysłowych, budowlanych i wykonawczych, prowadzących roboty na kilku placach budowy	11,7 %
dla przedsiębiorstw, pracujących na jednym placu	10,3 %
dla trustów, budujących domy mieszkalne	11,3 %
dla specjalizowanych trustów montażowych	14,0 %
dla trustów budowlano-montażowych Ministerstwa Przemysłu Spożywczego	11,6 %
dla budowlanych trustów Ministerstwa Komunikacji	12,5 %

Podane rozmiary środków obrotowych obliczone z uwzględnieniem

1) Normy te obniżono o 12-15%.

nieniem obowiązującego trybu rozliczeń zleceniodawcy z wykonawcą według aktów, stwierdzających procent gotowości wykonanych robót, niezależnie od zakończenia tych lub innych części elementów konstrukcyjnych.

Uchwała RKL ZSRR z dnia 26 lutego 1938 r. o "Polepszeniu projektowej i kosztorysowej dokumentacji technicznej i uporządkowaniu finansowania budownictwa" ustaliła nowy tryb rozliczeń na podstawie faktur wykonawców za wykonane roboty budowlane według cen kosztorysu z obowiązkiem załączania aktów odbioru wykonanych robót budowlano-montażowych /wzór Nr 2/ z zakazem włączania do aktów odbioru niezakończonych części elementów konstrukcyjnych. W związku z tym zleceniodawca obowiązany był przelewać na rachunek rozliczeniowy wykonawcy na zakup materiałów budowlanych i na inne wydatki, związane z nowym trybem rozliczeń, zaliczkę w wysokości do 15 % umownej wartości robót bieżącego roku /art.11 "Przepisów o finansowaniu budownictwa przez Prombank"/.

Własne środki obrotowe i pasywa stałe wykonawczych przedsiębiorstw budowlanych pokrywają nakłady: na utworzenie normatywnych zapasów innych /nie podstawowych/ materiałów budowlanych, małowartościowego inwentarza i szybko zużywalnych przedmiotów; na niezakończoną jeszcze produkcję pomocniczych, usługowych i ubocznych przedsiębiorstw, nie wydzielonych na samodzielny bilans^{1/}; na wykonane i oddane zleceniodawcy, lecz jeszcze nie opłacone przez niego roboty; wydatki, podlegające rozdziałowi.

Własne środki obrotowe pokrywają również stan kasy, salda na rachunkach rozliczeniowych oraz zaliczki do rozliczenia. Zaliczki zaś, otrzymane od zleceniodawców, obracane są na: wydatki na tworzenie normatywnych zapasów podstawowych materiałów budowlanych; na wydatki na niezakończoną produkcję budowlano-montażową; na wystawienie akredytyw i rachunków specjalnych na zakup podstawowych materiałów budowlanych, kon-

1/ Niezakończona produkcja przedsiębiorstw pomocniczych, usługowych i ubocznych, wydzielonych na samodzielny bilans, pokrywana jest na rachunek ich własnych środków obrotowych.

strukcyjnych i elementów, na wypłatę zaliczek przedsiębiorstwom ~~wykonawczym~~ podwykonawczym.

Zaliczki pokrywają również saldo środków przedsiębiorstw wykonawczych na ich specjalnym rachunku zaliczek w banku.

W konsekwencji według swej istoty i przeznaczenia zaliczki, otrzymane przez wykonawcę od zleceniodawcy, stanowią również środki obrotowe wykonawcy, lecz udzielane nie w trybie ogólnie przyjętym dla czynnych przedsiębiorstw, lecz z rachunku nakładów inwestycyjnych zleceniodawcy z uwzględnieniem rozmiaru i charakteru robót budowlano-montażowych, przewidzianych roczną umową o wykonawstwo.

W stosunku do własnych środków obrotowych przedsiębiorstw wykonawczych uprawniono ministerstwa /resorty/, aby przy rozdziale sum, wydawanych na finansowanie rocznych i kwartalnych przyrostów własnych środków obrotowych pozostawiały do swojej dyspozycji rezerwę w rozmiarach, nie przegryszających 10 % rozdzielanej sumy.

Natomiast z rachunku zaliczek ministerstwa /resorty/ nie mają prawa tworzyć jakiegokolwiek rezerw.

Taki tryb tworzenia środków obrotowych przedsiębiorstw wykonawczych, motywowany specyfiką inwestycji oraz systemem rozliczeń za wykonane roboty, wzmacniając kontrolę zleceniodawcy i banku nad gospodarką materiałowo-finansową i postępem budowy, wymaga od przedsiębiorstw wykonawczych prowadzenia rozrachunku gospodarczego we wszystkich ogniwach działalności.

Określenie rozmiaru zaliczki

Rozmiar zaliczki ustalany jest w drodze porozumienia między zleceniodawcą a wykonawcą w granicach do 15% wartości robót według rocznej umowy stron z takim obliczeniem, aby suma zaliczki pokrywała resztę materiałów i niezakończoną produkcję, niezbędnych dla wykonania umownej objętości robót.

Przewidywane zadłużenie z tytułu zaliczek, ustalone przez Ministerstwo Finansów ZSRR przy planowych rozliczeniach dla mobilizacji środków w budownictwie na planowany rok czy kwartał, służy tylko do sporządzenia bilansu dochodów i rozchodów dla ministerstwa, jako całości.

Ustaloną zaś na podstawie porozumienia stron zaliczkę przelewa bank na zlecenie zleceniodawców na rachunek wykonawców niezależnie od zleconej zleceniodawcy mobilizacji lub immobilizacji środków wewnętrznych.

Zaliczka podlega również przelaniu niezależnie od posiadania przez przedsiębiorstwa wykonawcze wartości materiałowych, pokrywanych na rachunek zaliczek oraz istnienia wolnych środków obrotowych na rachunkach zaliczek.

Przy określaniu rozmiaru zaliczki, należnej przedsiębiorstwu wykonawczemu, należy uwzględnić koszt robót budowlano-montażowych danego roku; koszt podstawowych materiałów budowlanych dla tych robót; koszt konstrukcji, elementów i bloków, opłacanych zgodnie z art. 9 "Przepisów o finansowaniu budownictwa" poza zaliczką¹⁾; wartość materiałów, zużytych lecz nieopłaconych przez wykonawcę, pochodzących z rozbiórki domów i budowli; wydatki na niedokończoną produkcję budowlaną, w tej liczbie - na budowę indywidualnych domów mieszkalnych; sumy, należne wykonawcy od zleceniodawcy z rachunków przejściowych za roboty, dotyczące obiektów z terminem budowy do 3-ch miesięcy (art. 8 "Przepisów o finansowaniu budownictwa"); niezbędny normatyw zapasu podstawowych materiałów budowlanych, obliczony w dniach.

Koszt robót budowlano-montażowych określany jest według sumy ich rozmiarów umownych.

Normatyw średniego zapasu materiałów przyjmuje się zwykle na 45-60 dni.

Normy zapasu metali żelaznych na budowach wszystkich ministerstw i resortów centralnych powinny wynosić maksymalnie 40 dni w stosunku do planowego przeznaczenia na dany kwartał²⁾.

Budowem, położonym w rejonach szczególnie oddalonych od

1) Według trybu tegoż art. 9 opłacane są materiały ogniotrwałe, dostarczone na budowę koksowni.

2) Zarządzenia niektórych ministerstw ustaliły, że normy zapasu metali żelaznych nie powinny średnio przekraczać 30 dni.

dróg kolejowych i wodnych, zezwolono na posiadanie zapasów metali żelaznych w ilości do 70-dniowego zużycia.

Na budowach, leżących w miejscowościach o warunkach geograficznych, umożliwiającym wyładowanie metali tylko w okresach żeglugi, pozostałość metali żelaznych, pokrywana z zaliczki, równać się powinna normalnemu bieżącemu zapasowi w ilości 40 dni. Zapotrzebowanie natomiast na metale w okresie, zamkniętym dla żeglugi, nie jest pokrywane z rachunku zaliczki, lecz z rachunku krótkoterminowego kredytu Prombanku na dostawę materiałów.

Do konstrukcji, elementów i wyrobów, których wartość pokrywana jest przez Prombank na podstawie faktur wykonawców, akceptowanych przez zleceniodawcę, poza zaliczkami należącymi¹⁾ betonowe i żelazo-betonowe wyroby, płyty do krycia dachów, kanałów, parapety, pale, belki, stopnie, większe bloki (elementy ścian i dachów), elementy, złożone z żelbetonu;

- wyrob. stolarskie - drzwi, ramy okienne, skrzynie, czyste tambur., czyste przegrody stolarskie;
- konstrukcje drewniane - wiązania, złączone belki, wrota, elementy typowych domów - komplet dla jednego domu, gotowe przegrody (przygotowane zakończenie), gotowe zręby;
- wyroby metalowe: ramy, drzwi, wrota, wiązania, kolumny, siatki, belki ciągłe (główne belki konstrukcyjne), platformy, schody, rusztowania (karkasy), ogrodzenia, elementy konstrukcji metalowych (rusztowania, rezerwuary, rurociągi z blachy stalowej, maszty i podpory);
- elementy dla robót sanitarno-technicznych: rury i pierścienie betonowe i żelazobetonowe, zbiorniki, rozszerzacze, błotniki, radiatory zebrane w elementy według projektu, czynniki,

1) Akceptowane przez przedsiębiorstwa budowlano-montażowe rachunki przedsiębiorstw Ministerstwa Budownictwa Przedsiębiorstw Przemysłu Ciężkiego i Ministerstwa Budownictwa Przedsiębiorstw Budowy Maszyn za konstrukcje metalowe, elementy i bloki w ilościach, nie przekraczających 3-miesięcznego zapotrzebowania, opłacane są bezpośrednio z rachunków bieżących zleceniodawców.

czujniki rejestrujące, wyprodukowane w warsztatach, zgodnie z projektem, elementy rurociągu centralnego ogrzewania - całość komplet na poszczególne obiekty;

- półfabrykaty dla robót wykończeniowych: gotowe do wmontowania płyty do licowania, granitowe, marmurowe i z piaskowca (wypolerowane lub obrabione, zależnie od projektu);
- wyroby elektrotechniczne; tablice rozdzielcze (płytkowe) na stacjach i podstacjach, stoły pomiarowe, maszty metalowe, konstrukcje metalowe dla zewnętrznych podstacji wysokiego napięcia;
- dla robót drogowych: krawężniki (betonowe i granitowe), płyty (betonowe i piaskowcowe);
- dla robót kolejowych: szyny, podkłady (przenośne krawężniaki), zwrotnice;
- dla robót Ministerstwa: bloki betonowe (dla kanalizacji telefonicznej), słupy, trawersy.

Wszystkie pozostałe wskaźniki, niezbędne do obliczenia rozmiaru zaliczki, ustalane są na podstawie kosztorysów, ogólnych zasad organizacji budowy, projektów roboczych organizacji robót, planu budowlano-finansowego lub na podstawie danych sprawozdawczych za poprzedni okres budowlany tej samej lub analogicznej budowy.

Przykładowe określenie rozmiaru zaliczki

Jeżeli wartość podstawowych materiałów, budowlanych wynosi 12 milionów rubli, to przy rocznej objętości robót na 20 milionów rubli i normalnie zapasu materiałów na 1,5 miesiąca rozmiar zaliczki wyniesie 7,5% objętości robót według następującego obliczenia:

$$\frac{12.000.000 \times 100 \times 1,5}{20.000.000 \times 12} = 7,5 \%$$

Ten rozmiar zaliczki powinien ulec zmniejszeniu kosztem wyłączenia z wartości podstawowych materiałów: wartości gotowych konstrukcji, elementów i bloków i in., opłacanych w wykonawcy w granicach jego bieżącego 3-miesięcznego zapotrzebowania przez zleceniodawcę, zgodnie z art.9 "Przepisów o finansowaniu

budownictwa" oraz wartości materiałów, użytych przez wykonawcę, lecz nie opłaconych przez niego, pochodzących z rozbiórki domów i budowli.

Jeżeli w przytoczonym wyżej przykładzie wartość konstrukcji, bluków, elementów i in. w granicach 3-miesięcznego bieżącego zapotrzebowania wykonawcy wynosi 800 tys.rubli, a wartość materiałów z rozbiórki domów i budowli - 200 tys.rubli, to wykonawcy należy się zaliczka w wysokości 6,9% je... roczne... programu produkcyjnego weńtu, następującego obliczenia:

wartość materiałów podstawowych	12 mil.rubli
w tej liczbie:	
materiałów z rozbiórki domów i budowli	200 tys. "
konstrukcji, bluków, elementów i in.	800 " "
wartość materiałów podstawowych, pokrywanych z zaliczki	11 mil.rubli

$$\frac{11.000.000 \times 100 \times 1,5}{20.000.000 \times 12} = 6,9 \%$$

Jeżeli przewidywana reszta wydatków na niewykonaną produkcję budowlaną z potrąceniem sum, wypłacanych przez zleceniodawcę na podstawie faktur przejściowych wykonawcy za roboty przy obiektach z terminem budowy do 3-ich miesięcy oraz z potrąceniem reszty niewykonanej produkcji, dotyczącej budowy indywidualnych domów mieszkalnych, wynosi 300 tys.rubli - to wykonawcy należy się jeszcze na pokrycie tych wydatków:

$$\frac{300.000 \times 100}{20.000.000} = 1,5 \%$$

Łącznie zatem wykonawcy należy się od zleceniodawcy zaliczka w wysokości 8,4% programu robót danej roku, w tej liczbie 6,9% na pokrycie wydatków na utworzenie półrocznego zapasu podstawowych materiałów i 1,5% na niedokończoną produkcję budowlaną.

Przy produkcji konstrukcji metalowych na placu budowy przedsiębiorstwa wykonawcze potrzebują środków obrotowych na opłacenie materiałów, zakupionych do konstrukcji metalowych. Wobec tego wykonawcy i zleceniodawcy, ustalając rozmiar zaliczki, uwzględnieni są do uwzględnienia tych potrzeb przedsiębiorstwa.

Następnie część zaliczki, strzymana przez wykonawcę na

opłatę materiałów do konstrukcji metalowych, powinna być potrącona przez zleceńdawcę przy opłacie (z trybie art.9 "Przepisów o finansowaniu budownictwa") faktur wykonawcy za konstrukcje metalowe.

Sumy, wypłacane przez zleceńdawcę na podstawie faktur przejściowych wykonawcy za roboty przy obiektach z terminami budowy do 3-ich miesięcy, wypłacane są z reszty wydatków na niedokończoną produkcję, ponieważ roboty przy tego rodzaju obiektach opłacane są całkowicie według zaakansowania obiektów, a nie tylko według zakończonych części elementów konstrukcyjnych.

Niezakończona produkcja, dotycząca budownictwa indywidualnych domów mieszkalnych, nie jest pokrywana z rachunku zaliczek zleceńdawcy, gdyż budownictwo to finansowane jest z kredytów Cekombanku.

Maksymalny rozmiar zaliczki w wysokości 10 % rocznej objętości robót ustalony został uchwałą RKL ZSRR z dnia 26 lutego 1938 r. Nr. 233 z uwzględnieniem techniki budowlanej i bazy produkcyjnej przedsiębiorstw wykonawczych w 1938 r.

W okresie lat ubiegłych przemysł budowlany stał się jedną z przedujących gałęzi gospodarki narodowej: wzrosła produkcja w przedsiębiorstwach specjalizowanych elementów budowlanych, półfabrykatów i konstrukcji, w ramach trustów budowlanych zostały zorganizowane przedsiębiorstwa bezpośrednie im podległe, produkujące elementy budowlane i pierwiastną (wstępną) obróbkę materiałów, zwiększył się procent konstrukcji i elementów wyprodukowanych metodami przemysłowymi, pomysłinie rozwijał się przemysł materiałów budowlanych, polepszyła się praca wszystkich rodzajów transportu. W związku z tym niektóre roboty, zaliczane dawniej do niewykonywanej produkcji (otwory drzwiowe i okienne, ustalane bez przyborów, podłogi drewniane, bez ich zbitcia, przybicia listew i umieszczenia krat, parkiety bez heblowania, wyklinowania i natarcia waskiem, montaż przyborów do sprawdzenia ich na podgrzewanie) zaczęły opłacać jako wykonane części elementów konstrukcyjnych.

Wszystko to znacznie zmniejszyło zapotrzebowanie wykonawczych przedsiębiorstw budowlanych na środki obrótowe, otrzymywane w formie zaliczki od zleceńdawców, która obecnie dla większości

- 9 -

budownictwa powinna wynosić tylko 8-10% objętości robót budowlanych.

Zaliczka w wysokości 15% udzielana jest w wyjątkowych przypadkach, gdy odsetek materiałów budowlanych w ogólnych kosztach robót budowlano-montażowych wynosi 60%, a normatyw zapasu - 90 dni.

Przy tym suma środków, niezbędnych na pokrycie 3-miesięcznego zapotrzebowania bieżącej przedsiębiorstw wykonawczych na konstrukcje metalowe (patrz art. 9 "Przepisów o finansowaniu budownictwa"), powinna równać się reszcie wydatków na niezakończoną produkcję budowlaną z odliczeniem wydatków na niezakończoną produkcję budownictwa indywidualnych domów mieszkalnych, a przedsiębiorstwa wykonawcze powinny płacić za wszystkie materiały, otrzymane przez nie z rozbiórki budynków.

Banki finansujące inwestycje kontrolują, aby zaliczki na umowę wykonawstwo ustalone były przez strony zgodnie z warunkami prowadzenia danej budowy oraz rzeczywistym zapotrzebowaniem przedsiębiorstwa wykonawczego na środki do tworzenia normatywnych zapasów podstawowych materiałów i na pokrycie reszty niezakończonych produkcji robót budowlano-montażowych.

Jednak banki nie są uprawnione, aby we własnym zakresie lub na życzenie zleceniodawcy, bez uzgodnienia z wykonawcą, obniżały rozmiar zaliczki, ustalony umową, zawartą między stronami, jeżeli ~~rozmiar~~ ^{rozmiar} nie przekracza 15% objętości robót, przyjętej przez bank do finansowania.

Jeżeli kontrola ustali, że wielkość zaliczki przekracza rzeczywiste zapotrzebowanie przedsiębiorstwa wykonawczego, to oddział banku proponuje stronom odpowiednie obniżenie rozmiaru zaliczki. W razie braku zgody stron na obniżenie zaliczki, bank powiadamia swoją właściwą władzę nadrzędną w celu podjęcia niezbędnych kroków w ministerstwach zleceniodawcy i wykonawcy.

Rachunki zaliczek i kontrola ich stanu.

Wobec ściśle określonego przeznaczenia zaliczek oddziały banków finansujących inwestycje otwierają przedsiębiorstwom wykonawczym i podwykonawczym oddzielne rachunki zaliczek.

Do kredytu tych rachunków zalicza się: sumy zaliczek, przekazywanych przez zleceniodawców według umowy z przedsiębiorstwami wykonawczymi, wartość materiałów, przekazywanych

przez zleceniodawcę wykonawcy na rachunek zaliczki zgodnie z aktem, dostarczonym bankowi w terminie 3-dniowym od dnia podpisania aktu; sumy, przelane z rachunków rozliczeniowych przedsiębiorstw wykonawczych na pokrycie niezabezpieczonej części zaliczki, sumy zwrotne pozostałości akredytyw i specjalnych rachunków, wystawionych na rachunek zaliczek.

Do debetu tych rachunków zalicza się: sumy opłaconych faktur i innych płatniczych dokumentów dostawców za materiały i wydatki na transport i dostawę; sumy wystawionych akredytyw i rachunków specjalnych na opłatę materiałów; sumy zaliczek, przekazywanych przedsiębiorstwom podwykonawczym; sumy, przekazywane na pokrycie pożyczek bankowych; sumy, przekazywane na rachunek rozliczeniowy przedsiębiorstw wykonawczych, jeżeli koszt materiałów, podlegających opłacie z rachunku zaliczek, jest większy od faktycznie otrzymanej zaliczki przez przedsiębiorstwo wykonawcze; sumy, przekazywane na rachunek bieżący na pokrycie otrzymanej przez wykonawcę zaliczki.

Jeżeli do dokumentu płatniczego, przedkładanego bankowi na opłatę materiałów, dołączone jednocześnie podstawowe i pomocnicze materiały lub akredytywy (rachunek specjalny), wystawiane na dwa rodzaje materiałów - to dokument płatniczy jest opłacany, a akredytywy (rachunek specjalny) realizowane są z rachunku zaliczek na pełną sumę akredytywy (rachunku specjalnego).

Faktury i dokumenty płatnicze na materiały budowlane pokrywane są przez bank z rachunków zaliczek i w tych przypadkach, gdy w odpowiednich danych wskazany jest rachunek rozliczeniowy przedsiębiorstwa wykonawczego lub podwykonawczego.

Kwota, otrzymana przez przedsiębiorstwo wykonawcze (podwykonawcze) z rachunku zaliczek, nie powinna przekraczać stanu podstawowych materiałów budowlanych, paszy i materiałów pędnych, sald akredytyw i rachunków specjalnych, wystawionych na zakup podstawowych materiałów budowlanych, stanu robót budowlano-montażowych w toku oraz salda na rachunku zaliczek.

Stan zaliczek kontrolują oddziały banków w pierwszym rzędzie na podstawie noty, sporządzonej przez przedsiębiorstwo wykonawcze na podstawie danych operatywnych i przedstawionej na

ustalonych formularzach Nr 4a¹⁾ nie później niż piątego dnia każdego miesiąca (przez przedsiębiorstwo wykonawcze, mające szerłą sieć - nie później niż do 10-go).

Kontrola wszystkich przedsiębiorstw wykonawczych przeprowadzana jest w dwudniowym terminie od dnia otrzymania noty. Kontrola ustala, czy przedsiębiorstwo wykonawcze posiada odpowiednie zabezpieczenie zaliczek, otrzymanych od zleceńodawców.

W tym celu sumę zaliczek, otrzymanych przez przedsiębiorstwo wykonawcze, po potrąceniu zaliczek, przekazanych przedsiębiorstwem podwykonawczym, zestawia się z resztą materiałów budowlanych niezakończonych produkcji w zakresie robót budowlano-montażowych, akredytyw i rachunków specjalnych, wystawionych na opłatę materiałów budowlanych.

Od wartości reszty materiałów budowlanych potrąca się sumę zadłużenia przedsiębiorstwa wykonawczego w stosunku do dostawców za te materiały, na podstawie faktur zaakceptowanych, faktur nie opłaconych w terminie i dostaw niefakturowanych. Resztę niezakończonych produkcji przyjmuje się po potrąceniu sum, otrzymanych przez przedsiębiorstwo wykonawcze na podstawie faktur przejściowych za roboty, dotyczące obiektów z 3-miesięcznym terminem budowy oraz sumy niezakończonych produkcji, dotyczącej indywidualnych domów mieszkalnych, (W ten sam sposób należy obliczać resztę niezakończonych produkcji, dotyczącej robót budowlanych, wskazaną w art.2 rozdziału A noty²⁾ według wzoru Nr 4a).

Oddziały banków, w razie nieprzedstawienia przez przedsiębiorstwa wykonawcze w ustalonym terminie noty według wzoru Nr 4a, wstrzymują opłacanie faktur za materiały i nie wystawiają rachunków specjalnych i akredytyw z rachunku zaliczek tych przedsiębiorstw, lecz dokonują tych operacji wyłącznie z ich rachunku rozliczeniowego.

1) Wzór Nr 4a służy za podstawę kontroli nie tylko stanu zaliczek, otrzymanych przez przedsiębiorstwo wykonawcze od zleceńodawców, lecz i zabezpieczenia pożyczek, wypłaconych przez bank przedsiębiorstwu wykonawczemu (patrz Rozdział IX).

Jeżeli kwota strzymanych (nie umorzonych) i wydatkowanych przez przedsiębiorstwo wykonawcze zaliczek przekracza sumę opłacanych podstawowych materiałów budowlanych, paszy i materiałów pędnych, reszty niezakończonyj produkcji, wystawionych d. opłaty materiałów akredytyw (rachunków specjalnych) i reszty środków na nie z zaliczek - to przedsiębiorstwo wykonawcze, na żądanie oddziału banku, jest obowiązane w terminie 3-dniowym przekazać z rachunku rozliczeniowego na rachunek zaliczek średki pieniężne, strzymaną nadwyżkę, wydatkowaną niezgodnie z właściwym przeznaczeniem.

Jeżeli w oznaczonym terminie przedsiębiorstwo wykonawcze nie da polecenia przelania ze swego rachunku rozliczeniowego na rachunek zaliczek strzymanych z nadwyżką sum, to oddział banku odpisuje te sumy w trybie, ustalonym d. odpisania przeterminowanych pożyczek.

W razie, gdy kwota strzymanych (nie umorzonych) i wydatkowanych przez przedsiębiorstwo wykonawcze zaliczek okaże się przy kontroli mniejszą od sumy opłacanych podstawowych materiałów budowlanych, paszy i materiałów pędnych, reszty niezakończonyj produkcji i salda na rachunku zaliczek - oddział banku, na żądanie przedsiębiorstwa wykonawczego, przekaże odpowiednią sumę z rachunku zaliczek przedsiębiorstwa wykonawczego na rachunek rozliczeniowy.

Sprawdzenie stanu zaliczki trustu wykonawczego, mającego kilka placówek, prowadzących budowę w jednym mieście na różnych placach, może być przeprowadzone na podstawie noty, dotyczącej trustu jako całości, t.j. z uwzględnieniem materiałów, znajdujących się nie tylko na placach budowlanych, lecz i w bazie oddziału, zapatrującej na trust.

W tym przypadku zadłużenia w stosunku d. dostawców za dostawy materiałów podstawowych wewnątrz trustu, t.j. zadłużenie między organizacjami gosp. Jarczyni trustu, mającymi rachunki w tym samym oddziale banku, nie wyłącza się z sumy reszty materiałów podstawowych. Na żądanie trustu wykonawczego oddział banku otwiera zamiast oddzielnych rachunków zarządów budowlanych jeden rachunek zaliczek dla zarządu trustu.

Na tym rachunku księguje się zaliczki strzymane od zle-

zleceń i zaliczeń z tych zarządów budowlanych, które mają rachunki rozliczeniowe w tym samym oddziale banku i z tego rachunku zaliczek opłacane są wszystkie dokumenty płatnicze, odnoszące się do podstawowych materiałów budowlanych, wystawione na rachunki rozliczeniowe zarządów budowlanych i innych organizacji gospodarczych trustu (jednostek zapotrzebowania technicznego, biur transportowe i t.p.), mających rachunki rozliczeniowe w danym oddziale banku.

Należne zarządów budowlanych trustów wykonawczych zaliczki od zleceń i zaliczeń, mających rozliczenia przez Biuro Wzajemnych Rozliczeń (BWR), przenoszone są na rachunki zaliczek, otwierane dla trustów (jednostek zapotrzebowania technicznego). W tych przypadkach trust składa zbiorczą notę według wzoru Nr.4a, zawierającą dane, dotyczące wszystkich zarządów budowlanych trustu.

Wzór n.t. Nr.4a i przykład sprawdzenia stanu zaliczek według tej noty przedstawia się następująco :

Wzór Nr.4a przedstawia bankowi organizacja wykonawcza nie później niż 4-go dnia każdego miesiąca.

D. (banku)
(banku, oddziału, punktu (pełniownika))

N t a

zabezpieczeniu zaliczek i pożyczek krótkoterminowych
na 19

przez
(nazwa przedsiębiorstwa wykonawczego)

w tysiącach rubli

Rozdział A	Suma	Rozdział B	Suma
1. Reszta materiałów budowlanych	6.000	1. Wysokość zaliczek zleceń i zaliczeń według normatywu	1)
z tego:			

1) Suma tej pozycji powinna odpowiadać normatywnej reszcie podstawowych materiałów budowlanych, pokrywanych z zaliczek zleceń i zaliczeń, wykazanej w rozdziale limitów.

Rozdział A	Suma	Rozdział B	Suma
Z przeniesienia	6.000	Z przeniesienia	-
a) materiały dostawy sezonowej ...		2. Rzeczywista reszta zaliczek, otrzymanych od zlecających ...	8.000
b)		3. Terminowe zadłużenie banku z tytułu pożyczek:	
2. Niezakończona produkcja robót budowlano-montażowych	300	a) na sezonowe gromadzenie materiałów budowlanych w związku z rozwojem robót,	
3. Reszta zaliczek, udzielonych podwykonawcom	1.200	b) na sezonowe gromadzenie materiałów budowlanych w związku z sezonowymi warunkami dostawy,	
4. Reszta gotówki na specjalnym rachunku w banku z tytułu zaliczek	800	c)	
5. Reszta akredytyw i rachunków specjalnych, wystawionych na opłacenie materiałów budowlanych	300	4. Rzeczywiste zadłużenie w stosunku do dostawców za materiały budowlane według pozycji:	
		a) „dostawcy według faktur akceptowanych” ..	800
		b) „dostawcy według faktur nieopłaconych w terminie”	1.000
		c) „dostawcy według dostaw bez faktury” ..	200
6. Łącznie (pozycje 1+2+3+4+5)	8.600	5. Łącznie (pozycje 2+3a+3b+3c+4a+4b+4c)	10.000
7. Rzeczywista reszta paszy i paliwa ...		6. Rzeczywiste zadłużenie w stosunku do dostawców za paszę i paliwo	
8. Reszta akredytyw i rachunków specjalnych na opłatę paszy i paliwa		7. Zadłużenie w banku za pożyczki na paszę i paliwo sezonowej dostawy	
		8. Normatywny zapas paszy i paliwa, pokrywany z własnych środków przedsiębiorstwa budowlanego	
9. Łącznie (pozycje 1+5+7+8)		9. Łącznie (pozycje 2+3a+3b+3c+4a+4b+4c+6+7+8)	

R o z d z i a ł

Wyszczególnienie pozostałych materiałów budowlanych, podanych w rozdziale A (poz.1 "a"), paszy i paliwa (poz.7) dostawy sezonowej.

1	2 Jednostka miary	3 Ilość	4 Wartość jednostki	5 S u m a	6 Wartość zapasu normatywnego	7 Rzeczywiste zadłużenie w stosunku do dostawców tych materiałów	8
1							
2							
3							
4							
5							
Łącznie.							

U w a g a :

1. Rzeczywiste zadłużenie w stosunku do dostawców za akceptowane, lecz nie opłacone w terminie faktury oraz za dostawy niefakturowane z odliczeniem zadłużenia, podanego w pozycjach 4a, 4b i 4c rozdziału B tys.rubli.
 2. Rzeczywiste zadłużenie w stosunku do dostawców za dostawy wewnątrz trustu materiałów budowlanych (bez zadłużenia za paszę i paliwo) tys.rb.
 3. Niezakończona produkcja z zakresu budowy indywidualnych domów mieszkalnych¹⁾ tys.rb.
- "....." 19...r.

Kierownik trustu (zarządu budowlanego)

Główny (starszy) księgowy

1) Uwzględnia się tylko w sprawdzeniu - na podstawie noty według wzoru Nr 4a - zabezpieczenie zaliczek, otrzymanych przez wykonawców od zlecciodawców.

Zgodnie z tą notą przedsiębiorstwo wykonawcze otrzymało faktycznie od zleceniodawcy 8.000 tys.rubli (Rozdział B, poz.2); z tego wydało zaliczki podwykonawcom w sumie 1.200 tys.rubli (Rozdział A, poz.3); posiada na swoim specjalnym rachunku w banku z tytułu zaliczek 800 tys.rubli (Rozdział A, poz.4), za- tym wydatkowało na zakup materiałów budowlanych, paszy i paliwa oraz niezakończoną produkcję 6.000 tys.rubli (8.000 - 1.200 - 800).

Na pokrycie wydatkowanych 6.000 tys.rubli przedsiębior- stwo wykonawcze posiada:

- 1) pozostałe materiały budowlane wartości 6.000 tys.rubli (Roz- dział A, poz.1),
- 2) niezakończoną produkcję, dotyczącą robót budowlano-montażo- wych (Rozdział A, poz.2) wartości 300 tys.rub.,
- 3) resztę akredytyw i rachunków specjalnych, wystawionych na opła- cenie materiałów budowlanych 300 tys.rubli (Rozdział A, poz.5)

=====

Łącznie 6.600 tys.rubli

Z tego zabezpieczenia należy wyłaczyć część materiałów, faktycznie nieopłaconych przez przedsiębiorstwo wykonawcze na su- mę 2.000 tys.rubli (Rozdział B, poz.4 "a", "b", "c" 800+1.000+200) t.j. tę część materiałów, na zakup których nie wydatkowano sum- zaliczkowych, otrzymanych przez wykonawcę od zleceniodawcy.

W rezultacie zabezpieczenie zaliczki wyniesie według powyż- szego rozliczenia 4.600 tys.rubli: 6.600 tys.rubli (Rozdział A, poz.1, 2 i 5) mniej 2.000 tys.rubli (Rozdział B, poz.4a,b i c), natomiast niezabezpieczona część wydatkowanej przez przedsiębior- stwo wykonawcze zaliczki = 1.400 tys.rubli (6.000 - 4.600).

Wydatkowane niezgodnie z przeznaczeniem i niezabezpieczona należycie część zaliczki - 1.400 tys.rubli - ~~muszą~~ powinna być pokryta w drodze przelewania odpowiedniej sumy z rachunku rozlicze- niowego przedsiębiorstwa na rachunek specjalny zaliczek.

Przy kontroli stanu zaliczek przedsiębiorstwa wykonawczych, prowadzących między innymi również budowę domów indywidualnych, obliczone podanym sposobem zabezpieczenie zaliczki zastaje zmniej-

szne sumę, wykazaną w Rozdziale B naty (według formularza Nr 4a, p. 3 "niezakończona produkcja w zakresie budowy indywidualnych domów mieszkalnych"), ponieważ budowa indywidualnych domów mieszkalnych prowadzona jest na rachunek specjalnych kredytów Cek banku.

Zadłużenia przedsiębiorstwa wykonawczego z tytułu kredytów krótkoterminowych (w tej liczbie i gwarancyjnych) nie bierze się pod uwagę przy kontroli zabezpieczenia zaliczki, ponieważ w pierwszym rzędzie zabezpiecza się wypłacone zaliczki wartościami materialnymi, a sumę, równą umownej wysokości zaliczki, wyłożą się z reszty opłaconych materiałów przy kontroli zabezpieczenia płatyczek (patrz Rozdział IX).

Na podstawie bilansów miesięcznych przedsiębiorstw wykonawczych (formularz Nr 36 KS. okresowej sprawozdawczości inwestycyjnej) oddziały banków inwestycyjnych kontrolują prawidłowość danych w nacie Nr 4a i regulują rachunki zaliczek i rachunki rozliczeniowe.

W razie stwierdzenia według danych bilansowych zadłużenia przedsiębiorstwa wykonawczego w stosunku do zleceniodawcy za materiały - oddziały banku żądają od przedsiębiorstwa wykonawczego opłacenie tych materiałów lub zaliczenia ich na rachunek zaliczki.

Oddziały banków kontrolują również, czy nie opłacon. z rachunku zaliczek materiałów, zakupowanych dla O.Z.R.¹⁾ lub dla przedsiębiorstw pomocniczych, wydzielonych na samodzielny bilans. Kontrolują również wydatki nie zaliczone do kosztów materialnych, lecz do poz. 4 Rozdziału III formularza 28 KS okresowej sprawozdawczości inwestycyjnej "Transport i inne usługi przedsiębiorstw pomocniczych".

W stosunku do przedsiębiorstw wykonawczych, które systematycznie nie zabezpieczają zaliczek lub nieprawidłowo^{je} wydatkują, oddziały banku stosują rygory finansowe, w szczególności żądają dokładnego przedstawienia naty według formularza Nr 4a i opłacają

1) OZR - Oddziały Zaspokroczenia Robotniczego.

materiały budżetowe nie z rachunku zaliczek, lecz z rachunku rozliczeniowego przedsiębiorstwa wykonawczego.

Jeżeli przedsiębiorstwo wykonawcze prowadzi roboty w charakterze generalnego wykonawcy lub podwykonawcy, to na jego rachunek zaliczek zalicza się wszystkie zaliczki, otrzymane od jego zleceniobawców i generalnych wykonawców.

Kontrola stanu zaliczek prowadzona jest w tych przypadkach w trybie ogólnie ustalonym.

Sposób umorzenia zaliczki podany jest w rozdziale "Umowy specjalne".

=====

P. D. M i c h a j ł o w
/ koniec rozdziału III-go. /